

Skatsafari

Ola Wizén

Foto: Johan Träff

Söndagen den åttonde februari samlades tretton personer vid kolonilotternas parkering vid området Artilleriet i Visby, populärt kallat Törnekvier i fågelsammanhang. Det beroddepå att det inbjudits till en aktivitet kallad skatsafari i GOF's programblad. Det var första gången evenemanget genomfördes så exkursionsledaren hade inte några större förväntningar på hur många det var som skulle komma. Efter välkomnande, en kort föredragning av bakgrundsfakta och fem minuters "akademisk kvart", förflyttade sig sällskapet till observationsplatsen. Den är belägen på en höjd bara ett stenkast från buskaget där skatorna övernattar. Efter en stund anslöt sig ytterligare en deltagare till de andra på kullen.

Vädret var perfekt för ändamålet. Tre plusgrader, halvklart och måttlig sydvästvind innebar att det inte blev för kallt för att stå och invänta den utdragna inflygningen. Den brukar normalt vara som intensivast under kanske fyrtiofem minuter, men det varierar från kväll till kväll hur lång tid det tar för alla fåglar att anlända. Det visade sig bli ett skapligt resultat för åtminstone 150 fåglar kunde räknas in och alla var synbart nöjda även om några gick hem i förtid.

Exkursionsledaren fällde en kommentar om att evenemanget nog kan tyckas smalt för många av föreningens medlemmar, som annars vill ha betydligt fler arter för att de ska komma. Det vill säga artsamlade snarare än att se något så trivialt som vad skator kan

ha för sig. Han utvecklade det med att exkursionen ägnade sig åt något intressant i ett ekologiskt perspektiv i stället för det gamla vanliga. "Ja, det är ju mest det vi brukar hålla på med", samtyckte Folebon Sten Wikström. Annat som yttrades: "Så här många skator har du väl inte hemma", bullrade den fjortonde deltagaren Jörgen Petersson, till Marita Westerlind från Grötlingbo. "Nej, det har jag inte", fick han till svar.

Sådana här past stora "natthärbärgen" av skator, det vill säga hundra fåglar eller fler, är förhållandevis sällsynta men finns även på andra håll i landet. Det kan man bland annat finna vid en sökning i rapportsystemet Svalan på Internet. Men de kan också vara dåligt kända,

kanske finns det trots allt en sådan plats i de flesta större städer. "Härbärgena" väljs med omsorg liksom så mycket annat som skator gör (till exempel boplatserna). De utnyttjas troligen under en lång följd av vintrar, av många fågelgenerationer. Platsen i Visby uppmärksammades första gången 2002 av exkursionsledaren och har följts alltsedan dess. Hans högsta notering är 288 stycken den 14 februari 2004, som hittills är den bästa säsongen. Blott en månad senare var antalet nere i 96 övernattande fåglar.

Enligt vissa undersökningar kan skator flyga upp till fyra kilometer till sådana här platser och de kan därför ses på många håll runtom i Visby när de är på väg dit i solnedgången.

Foto: Johan Traff

Större övernattningsplatser för skator brukar vara som bäst under högvintern för att sedan snabbt avklinga efter februari månads utgång. Därefter blir skatorna alltför upptagna av häckningsbestyren. Att kråkfåglar är väldigt sociala av sig är ju känt sedan länge. Förutom för skator förekommer övernattningsplatser under vintern för åtminstone kaja, råka och korp. Platserna har även betydelse för parbildningen.